

Informácia o projektoch na financovanie z úverového nástroja SAFE v oblasti obrany

1. Úvod

Nástrojom SAFE (NARIADENIE RADY (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025 ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE)) by sa mali umožniť naliehavé a rozsiahle verejné investície do európskeho obranného priemyslu zamerané na rýchle zvýšenie jeho výrobnnej kapacity, zlepšenie včasnej dostupnosti výrobkov obranného priemyslu a urýchlenie jeho prispôsobenie sa štrukturálnym zmenám. Keďže toto nariadenie je výnimočnou a dočasnou reakciou na naliehavú a existenčnú výzvu, finančná pomoc poskytovaná v rámci neho by sa mala sprístupniť len na účely riešenia nepriaznivých hospodárskych dôsledkov zhoršujúcej sa bezpečnostnej situácie a okamžitých potrieb členských štátov v oblasti obstarávania, čo prispeje k zvýšenej pripravenosti obranného priemyslu v rámci EDTIB (EU's Defence Technological and Industrial Base). Nástroj SAFE by mal byť na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni súčasťou celkového úsilia, ktorého cieľom je venovať viac zdrojov na investície do obranného priemyslu na nápravu krízovej situácie vyplývajúcej zo súčasných bezpečnostných hrozieb.

Nástroj SAFE poskytuje členským štátom Európskej únie úverové možnosti až do výšky 150 miliárd eur. Alokácia pre Slovenskú republiku – oblasť obrany – aktuálne predstavuje 2 316 674 361 EUR.

Nástroj SAFE stanovuje pravidlá zjednodušených a zrýchlených postupov spoločného obstarávania, pokiaľ ide o nadobúdanie výrobkov obranného priemyslu a iných výrobkov na obranné účely, ktoré patria do týchto kategórií:

- a) prvá kategória: riadené strely a munícia, delostrelecké systémy vrátane spôsobilostí na presné zásahy v tle nepriateľa, pozemné bojové spôsobilosti a ich podporné systémy vrátane vybavenia vojakov a pechotných zbraní, malé drony (trieda NATO 1) a súvisiace protidronové systémy, ochrana kritickej infraštruktúry, kybernetická oblasť a vojenská mobilita vrátane protimobility;
- b) druhá kategória: systémy protivzdušnej a protiraketovej obrany, námorné hladinové a podmorské spôsobilosti, iné drony než malé drony (trieda NATO 2 a 3) a súvisiace protidronové systémy, strategickí poskytovatelia, ako sú okrem iného strategická letecká preprava, tankovanie vzduch-vzduch, systémy C4ISTAR, ochrana vesmírnych prostriedkov, umelá inteligencia a elektronický boj.

Dodávky a dovozy realizované prostredníctvom nástroja SAFE sú oslobodené od dane z pridanej hodnoty (DPH). Zároveň sa na úver čerpaný z tohto nástroja vzťahuje výnimka v rámci národnej únikovej doložky z fiškálnych pravidiel Európskej únie. Berúc do úvahy aj ďalšie flexibilné prvky nástroja SAFE (ako poskytnutie zálohovej platby, odloženie splátky), predstavuje tento nástroj pre Slovensko nový atraktívny zdroj financovania strategických priorít, ktorému je potrebné venovať zvýšenú pozornosť.

Vzhľadom na tematické zameranie nástroja SAFE, ktorý prepája oblasť obrany a kompetencie Ministerstva financií Slovenskej republiky v oblasti verejných financií a rozpočtovej politiky, je nevyhnutná koordinovaná spolupráca viacerých rezortov a relevantných štátnych inštitúcií. Koordinovaný prístup je kľúčový pre efektívne plánovanie, prípravu a implementáciu projektov, ktoré by mohli byť financované z tohto nástroja.

2. Zoznam projektov vhodných na financovanie z nástroja SAFE

Nižšie uvedený zoznam predstavuje návrh projektov na zabezpečenie obrany štátu, ktoré sú vhodné na financovanie z nástroja SAFE. Každý projekt je stručne charakterizovaný z hľadiska aktuálneho stavu projektovej prípravy, stanovených cieľov a predpokladaných nákladov na realizáciu. Zoznam zohľadňuje všetky ustanovenia príslušného nariadenia týkajúce sa zamerania projektov, časovej oprávnenosti ich dodania a/alebo ukončenia (do 31.12.2030), ako aj ďalšie technické požiadavky vyplývajúce z nariadenia.

Pre úplnosť informácie uvádzame, že zástupcovia Ministerstva obrany SR v priebehu mesiaca september až november predbežne komunikovali so zástupcami Európskej komisie širší zoznam projektov vhodných na financovanie z nástroja SAFE. Predkladaný zoznam predstavuje už zúžený výber projektov, ktoré boli vyhodnotené ako najrelevantnejšie z hľadiska strategických priorít a technických požiadaviek nástroja SAFE.

Zoznam projektov potenciálne vhodných na financovanie z nástroja SAFE:

1. Automobil nákladný terénny ťažký – N3G - Technika pre zabezpečenie komplexnej logistickej podpory ozbrojených síl:

Význam projektu Nákladné automobily N3G ako terénnych vozidiel s vysokou spôsobilosťou prekonávať prekážky v ťažkom teréne s pohonom všetkých náprav v konfigurácii základných podvozkov 4x4, 6x6, 8x8 a ťahačov návesov spočíva primárne k zabezpečenie prepravy nákladu, prepravu osôb, ťahanie prívesov a s možnosťou montáže účelových nadstavieb podľa požiadavky na jednotlivé modifikácie. Technika je schopná plniť úlohy cez deň a v noci a za zhoršených klimatických podmienok po spevnených, nespevnených komunikáciách a v teréne. Uvedená technika je využiteľná v rámci všeobecnej podpory na obranu SR ako aj pri plnení úloh riešenie mimoriadnych udalostí a nevojenských ohrození a počas mierového života v súlade so zákonom 321/2002 Z.z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky. Podvozky vozidiel zabezpečujú maximálnu možnú mieru využitia pri plnení úloh a to širokou škálou technických riešení účelových nadstavieb vozidla, ktoré sú projektované a konštruované na prepravu techniky, materiálu, osôb a vykonávanie činností účelovými nadstavbami.

Nákup techniky reflektuje na požiadavky vyplývajúce OS SR z CT 2025 a z požiadaviek na spôsobilosti „CORRIGENDUM Bi-SC CAPABILITY CODES AND CAPABILITY STATEMENTS“.

Vozidlá budú používané v súlade s poslaním OS SR, ktorých hlavnou úlohou je zabezpečiť obranu územia SR, pripraviť a poskytovať interoperabilné sily a spôsobilosti pre účasť SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu (OSN, NATO a EÚ), ako aj zabezpečiť plnenie úloh pri riešení mimoriadnych udalostí a nevojenských ohrození.

Technika zároveň zabezpečuje požiadavku udržateľnosti jednotiek vo vysokom stupni bojovej pripravenosti.

Projekt je rozdelený do dvoch fáz:

- a) V decembri bola podpísaná zmluva na Automobil nákladný terénny ťažký T-815 N3G spolu s Ministerstvom obrany ČR v hodnote 704 mil. EUR bez DPH. Projekt bol schválený vládou SR dňa 18.12.2024 číslom uznesenia 801/2024.
- b) Automobil nákladný terénny ťažký T-815 N3G ďalšie modifikácie (valník, hasičské vozidlá, fekálne vozidlo, cisterny, sklápač, prepravník PHM, letiskový špeciál, pontón, automobil mostný, trojstranný sklápač, muničné vozidlo, ťahač, a ďalšie) je aktuálne v procese prípravy rámcovej dohody: hodnota projektu dosahuje bez indexácie nárastu cien sumu 1 070 874 100 EUR bez DPH.

Čerpanie z finančného nástroja SAFE sa plánuje na fázu 1 v sume 524 000 000 EUR bez DPH a na fázu 2 v sume 1 070 874 100 EUR bez DPH.

2. Ručné zbrane - Nákup 56 x 45 mm Útočná puška s príslušenstvom, 9 mm Pištoľ LUGER s príslušenstvom, STRIBOG cal .22LR / 9x19 a Odstreľovacia puška s príslušenstvom a výcvikové zbrane:

Význam projektu spočíva v nevyhnutnej potrebe modernizácie ručných zbraní na základe zhodnotenia súčasného stavu a potrieb dosiahnutia požadovaných spôsobilostí OS SR na obranu SR. Dôležitou úlohou projektu je zabezpečenie zbraňovej a muničnej kompatibility nielen v OS SR, ale aj s kooperujúcimi jednotkami jednotlivých členských krajín NATO. Jedným z najväčších benefitov takejto modernizácie bude zjednodušenie logistickej podpory nielen na území SR (pri výcviku jednotiek, pri riešení mimoriadnych udalostí a nevojenských ohrození, pri plnení úloh bojovej činnosti), ale aj príspevkov OS SR pri napĺňaní záväzkov SR voči aliancii (mechanizované praporové skupiny, NATO READINESS INITIATIVE (NRI) a hlavne ťažká mechanizovaná brigáda NC 2021 v súlade s NATO Capability Targets 2025 a BI-SC CAPABILITY CODES AND CAPABILITY STATEMENTS).

Súčasný stav ručných zbraní je nevyhovujúci predovšetkým z dôvodu fyzickej a technologickej zastaranosti, ale aj z dôvodu nekompatibility ručných zbraní používaných v OS SR (rôzne typy, rôzni výrobcovia), z čoho vyplýva nemožnosť zameniť jednotlivé časti, súčasti, samostatné dielce, nehovoriac o možnostiach uchytenia žiaričov/značkovačov na ručné zbrane, používanej munície a ďalších prídavných zariadení.

Projekt ručné zbrane je aktuálne v procese prípravy rámcovej dohody a jeho hodnota je vykalkulovaná bez indexácie na výšku 85 430 600 EUR bez DPH.

Čerpanie z finančného nástroja SAFE sa plánuje v sume 85 430 600 EUR bez DPH.

3. Projekt pásové bojové obrnené vozidlá CV-90:

Význam projektu spočíva v nevyhnutnej potrebe prezbrojenia jedného z hlavných druhov bojovej techniky - bojových obrnených vozidiel na základe zhodnotenia súčasného stavu a potrieb dosiahnutia požadovaných spôsobilostí OS SR na obranu SR. Dôležitou úlohou projektu je zabezpečenie kompatibility novo-obstarávaných alebo modernizovaných bojových vozidiel nielen v OS SR, ale aj s kooperujúcimi jednotkami jednotlivých členských krajín NATO. Jednou z najväčších priorít ktorá bude akvizíciou bojových obrnených vozidiel CV-90 naplnená je príspevkov OS SR pri napĺňaní záväzkov SR voči aliancii, nakoľko systémy sú predurčené ako hlavný bojový prostriedok spolu s MBT do ťažkej mechanizovanej brigády NC 2021 v súlade s NATO Capability Targets 2025 a BI-SC CAPABILITY CODES AND CAPABILITY STATEMENTS.

Súčasný stav bojových obrnených vozidiel (BVP-1 a BVP-2) je nevyhovujúci predovšetkým z dôvodu technologickej zastaranosti, ale aj z dôvodu nekompatibility s kooperujúcimi jednotkami jednotlivých členských krajín NATO.

Projekt CV-90 bol schválený vládou dňa 28. júna 2022 číslom uznesenia 436/2022 a na základe toho bola podpísaná G2G zmluva so Švédskom dňa 12. decembra 2022 v hodnote 1,275 mld EUR bez DPH.

Predbežným zámerom je čerpať z nástroja SAFE na tento projekt sumu bez indexácie vo výške 479 790 327 EUR bez DPH.

4. Spoločné obstarávanie munície kalibru 155 mm, 120 mm, 30 mm a 35 mm:

Účelom projektu je udržať bojaschopnosť a pripravenosť k plneniu úloh ozbrojených zložiek príslušných štátov prostredníctvom doplnenia stanovených zásob predmetnej vojenskej munície pre priamu spotrebu v rámci výcviku a stanovených zásob pre zabezpečenie obrany Slovenskej republiky, prípadne ďalších budúcich účastníkov projektu a pre plnenie úloh v zahraničných operáciách príslušných štátov, a to všetko v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, Európskej únie a štandardov NATO. Prostredníctvom obstarania zásob vojenskej munície v predpísanej výške SDOS (Standard day of supply) bude dosiahnutý jeden z kľúčových predpokladov k pripravenosti a bojaschopnosti vojsk k prípadnému nasadeniu, čo je podstatným bezpečnostným záujmom krajín. Potreba obstarania strategicky významnej vojenskej munície vyplýva z koncepčných dokumentov Slovenskej republiky týkajúcich sa zaistenia obrany.

Naplnením tohto cieľa budú vytvorené predpoklady pre naplnenie podmienok k ochrane podstatných bezpečnostných záujmov jednotlivých krajín (budúcich prístupujúcich), a to predovšetkým v nasledujúcich oblastiach:

- zaistenia sebestačnosti a tuzemskej výroby 5/10 zo strategických položiek munície, tj. munície pre tanky Leopard 2A4, pre bojové obrnené vozidlá 8x8, pre pásové bojové obrnené vozidlá CV-90, pre 155 mm samohybnú kanónovú húfnicu Zuzana 2 a ďalšie, a to v maximálnom podiele nezávislej výroby, ako je uskutočniteľné a udržateľné;
- zaistenie reálnych väzieb a materiálových predpokladov k výrobe predmetnej vojenskej munície za stavu ohrozenia štátu / štátov alebo vojnového stavu pri zapojení Správy štátnych hmotných rezerv príslušného štátu;

- zaistenie jednotného životného cyklu munície uloženej v zásobách rezortu obrany postupným dopĺňovaním munície pri vyhodnotení potrieb príslušných ozbrojených síl a riadení sekundárnych rizík spojených s krátkodobými zmluvnými záväzkami.

Aktuálny stav v rámci celej EÚ pozostáva v nedostatku skladových zásob a nepripravenosti v prípade ozbrojeného konfliktu. Vývoj novej techniky si žiada aj nové druhy munície. Slovensko patrí dlhoročnou históriou k lídrom výroby munície, preto je pripravené byť „*lead nation*“ v rámci EÚ a v prípade spoločného obstarávania munície a poskytnúť kapacity výrobcu iným krajinám s prioritou pre ozbrojené sily SR.

Projekt je aktuálne v stave prípravy rámcovej dohody v sume 58 mld. EUR bez DPH, v rámci finančného rámca SAFE chce SR vyčerpať na tento projekt 38 526 000 EUR bez DPH. Celková suma zahŕňa maximálne kapacity výrobcu pre každý typ munície a bude jednotlivým krajinám po pristúpení vyčlenená.

5. SkySense – Antidronový systém

Eastern Flank Deterrence Line je iniciatíva v rámci NATO, ktorá zahŕňa opatrenia na identifikáciu, sledovanie a zastavenie potencionálnych vpádov nízko letiacich lietadiel, rakiet, bezpilotných prostriedkov a hybridných hrozieb. Ako dokazujú skúsenosti Ukrajiny a ďalších krajín, akustické systémy sú v tejto úlohe nenahraditeľné a dopĺňajú radarové systémy. Práve ukrajinské riešenie SkySense prináša posilnenie uvedených spôsobilostí. Technológia bola úspešne testovaná v ACT, LANDCOM, EST, POL a ROU. LTU už rozmiestnila niekoľko stoviek senzorov na svojej hranici s RUS. Systém je rozšíriteľný, lebo je to tzv. mesh (1 senzor na 28 km²), do budúcnosti by sa doňho mali dať zapojiť aj iné senzory.

Aktuálny stav: SR aktuálne nedisponuje podobným ani iným systémom na posilnenie ochrany vzdušného priestoru.

Hodnota projektu je aktuálne vyčíslená na 1,5 mil. EUR bez DPH a projekt je v prípravnej fáze s ostatnými spojencami v rámci NATO.

Čerpanie z finančného nástroja SAFE sa plánuje v sume 1,5 mil. EUR bez DPH.

6. Samohybný delostrelecký systém EVA M3 6x6

155 mm EVA M2 6×6 je autonómny samohybný delostrelecký systém vybavený automatickým nabíjaním munície, ktorý umožňuje efektívnu strelbu priamym aj nepriamym mierením. Konštrukcia je založená na bojovo overenom delostreleckom systéme kalibru 155 mm 52.

Na základe výsledkov plánovania obrany Slovenskej republiky, zvyšujúcich sa požiadaviek na zníženie hmotnosti samohybných delostreleckých systémov a požiadaviek na zvýšenie ich mobility a prepraviteľnosti, v štruktúre OS SR chýba delostrelecká jednotka vyzbrojená samohybným delostreleckým systémom stredného typu kalibru 155 mm, ktorý bude prepraviteľný všetkými druhmi prepravy, a ktorý bude

vysoko manévrovateľný aj hornatom teréne. Konštrukčné riešenie dela musí reagovať na požiadavku na uloženie munície mimo pracoviska obsluhy dela a na možnosť plnenia palebných úloh obsluhou zo skrytu mimo delo (pomocou výnosného pultu) z dôvodu zvýšenia pravdepodobnosti prežitia členov obsluhy počas zásahu dela paľbou nepriateľa alebo počas fatálneho zlyhania dela počas streľby.

V prípade realizácie projektu bude dosiahnutý cieľ vysokej mobility a s tým spojené získanie spôsobilosti dynamického vedenia paľby do vzdialenosti streľby 80 km. 155 mm ShKH ST spĺňa požiadavky v zmysle dokumentu Bi-SC Capability Codes & Capability Statements (INF-H-BDE, ARM-H-BN) a bude schopný plniť palebné úlohy pri obrane územia SR a v operáciách medzinárodného krízového manažmentu (OSN, NATO a EÚ).

Hodnota projektu je stanovená na 780 000 000 EUR bez DPH a čerpanie z finančného nástroja SAFE sa plánuje v sume 62 400 000 EUR bez DPH. Celková suma zahŕňa maximálne kapacity výrobcu a bude jednotlivým krajinám po prístupí k spoločnému obstarávaniu vyčlenená.

7. Automatický mínomet s kalibrom 120mm

V súčasnej dobe sú pozemné sily OS SR vyzbrojené ťahanými/vozenými mínometmi kalibru 81/82 mm a 98 mm. Ako ťahač slúži vozidlo typu PV3S alebo AKTIS. Takmer všetky mínometry sú pred koncom svojho technického životného cyklu, niektoré svoju životnosť dokonca už prekročili, konkrétne 82 mm vz.52. Limitované použitie mínometov v súčasnej dobe je podmienené aj nedostatočnými zásobami ND, častou poruchovosťou vzhľadom na technický vek mínometov, nedostupnosťou opravárenskej infraštruktúry a nedostatočného zabezpečenia služieb na vykonávanie plánovanej údržby zbraní. Súčasne zavedené mínometry neumožňujú dosiahnuť vysokú mobilitu a s tým spojené dynamické vedenie paľby, čo je v súčasnej taktike vyžadované.

V prípade realizácie projektu bude dosiahnutý cieľ vysokej mobility a s tým spojené získanie spôsobilosti dynamického vedenia paľby. 120 mm ShM 6x6 spĺňa požiadavky v zmysle dokumentu Bi-SC Capability Codes & Capability Statements (INF-H-BDE, ARM-H-BN) a bude schopný plniť palebné úlohy pri obrane územia SR a v operáciách medzinárodného krízového manažmentu (OSN, NATO a EÚ).

Hodnota projektu je aktuálne v sume 594 000 000 EUR bez DPH. V rámci finančného rámca SAFE chce SR vyčerpať na tento projekt 23 760 000 EUR bez DPH. Celková suma zahŕňa maximálne kapacity výrobcu a bude jednotlivým krajinám po prístupí k spoločnému obstarávaniu vyčlenená.

8. Božena 4+ - Odmínovací systém

Odmínovací komplet BOŽENA 4+ je bez posádkové, diaľkovo ovládané zariadenie určené na mechanické plošné odminovanie priestoru s vysokým výkonom odminovania s dostatočnou odolnosťou proti výbuchu s perspektívou modernizácie a vývoja nových odnímateľných pracovných zariadení. Na základe „Patentu na vynález Frézovacie

aktivačné zariadenia odminovacieho systému reg. pod. č. 288270“ je pre plnenie úloh mechanického plošného strojného odminovania jedným z najvhodnejších prostriedkov.

Hodnota projektu je aktuálne v sume 145 000 000 EUR bez DPH. V rámci finančného rámca SAFE chce SR vyčerpať na tento projekt 4 833 334 EUR bez DPH. Celková suma zahŕňa maximálne kapacity výrobcu a bude jednotlivým krajinám po pristúpení k spoločnému obstarávaniu vyčlenená.

9. UDS 214 Defence

Automobil špeciálny na podvozku N3G je Univerzálny dokončovací stroj, ktorý je samohybný pracovný stroj - lopatové rýpadlo na automobilovom podvozku a tvorí súčasť žienijných spôsobilosti OS SR. Je určený na vykonávanie zemných prác predovšetkým na dokončovacie zemné práce a s použitím vhodného nástroja aj na výkopové a iné zemné práce (budovanie a údržbu inžinierskych sietí, hĺbenie základových rýh, kanálov). UDS je schopné v rámci operačných spôsobilostí ťažiť zeminu nad aj pod úrovňou stanovišťa stroja pri pohybe lopaty smerom k sebe; lopata zdvíha, prenáša a vysýpa materiál, pričom podvozok stroja sa nepohybuje, ťaží materiál, prenáša a vysýpa na vzdialenosť pracovného ramena. Zariadenie má umožňovať otáčanie nadstavby a nástroja v plnom rozsahu n x 360° pri výkopových prácach alebo pri použití prídavných zariadení, napr. kladivo, svahovacia lopata a iné.

Univerzálny dokončovací stroj musí umožniť bezpečný a efektívny presun po cestných komunikáciách na väčšie vzdialenosti so spevneným a nespevneným povrchom a v stredne ťažkom teréne, za normálnych a sťažených poveternostných podmienok. Technika slúži na plnenie úloh vyplývajúcich z medzinárodných záväzkov (TISA), plnenie úloh vyplývajúcich z riešenia krízových situácií na území SR ako i plnenia asistenčných úloh pri podpore logistiky (RSOM).

Nákup tohto druhu techniky reflektuje na požiadavky vyplývajúce OS SR z CT 2025 a z požiadaviek na spôsobilosti „CORRIGENDUM Bi-SC CAPABILITY CODES AND CAPABILITY STATEMENTS“. Vozidlá budú využívané v súlade s poslaním OS SR, ktorých hlavnou úlohou je zabezpečiť obranu územia SR, pripraviť a poskytovať interoperabilné sily a spôsobilosti pre účasť SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu (OSN, NATO a EÚ), ako aj zabezpečiť plnenie úloh pri riešení mimoriadnych udalostí a nevojenských ohrození. Technika zároveň zabezpečuje požiadavku udržateľnosti jednotiek vo vysokom stupni bojovej pripravenosti.

Hodnota projektu je aktuálne v sume 497 000 000 EUR bez DPH. V rámci finančného rámca SAFE chce SR vyčerpať na tento projekt 25 560 000 EUR bez DPH. Celková suma zahŕňa maximálne kapacity výrobcu a bude jednotlivým krajinám po pristúpení k spoločnému obstarávaniu vyčlenená.